

DEUX FRAGMENTS PROVENANT DE LA REVUE *BARBARBER* ANNÉE 1964

Avec la version française du texte de Duchamp pour le fragment 1
Et la traduction en français du texte néerlandais du fragment 2
En supplément le litho 4 *readymades*

RELIEF 10 (1), 2016 – ISSN: 1873-5045. P. 10-17

<http://www.revue-relief.org>

DOI: <http://doi.org/10.18352/relief.922>

Uopen Journals

The author keeps the copyright of this article

This article is published under a CC-by license

In the Netherlands the reception of Duchamp began in the late fifties. Unlike elsewhere this reception also gained a literary dimension, mainly due to the attention of young writers K. Schippers, J. Bernlef and G. Brands, who published some of Duchamp's texts in their literary journal *Barbarber*. K. Schippers published his translation of some of Duchamp's notes in *Barbarber* in 1964. These notes, and also a short article by K. Schippers on Marcel Duchamp's Ready-mades from 1964, are presented below in both Dutch and French.

EEN KEUZE UIT DE VERZAMELDE NOTITIES
VAN MARCEL DUCHAMP, BEWAARD IN EEN
DOOS

Een schilderij van gelukkig of on-
gelukkig toeval maken.

Tegen de militaire dienstplicht:
een 'verwijdering' van alle ledema-
ten, van het hart en de andere ana-
tomische eenheden; geen soldaat kan
dan meer een uniform dragen, het
hart onderhoudt zich telefonisch met
een verwijderde arm, enz.

Men kan zien beschouwen;
Men kan horen niet horen.

Een maatschappij oprichten, waarvan
ieder lid de lucht moet betalen,
die hij inademt (luchtmeters); ge-
vangenneming en verdunde lucht in
geval van niet-betaling; eenvoudige
verstikking naar behoefte (de lucht
snijden).
op voorwaarde dat (?)
De gewone steen verzadigt de knoop
to be tired of

De kanten van een scheermes die goed
snijden en de kanten van een scheer-
mes die niet meer snijden.
De eerste hebben scherpte in reserve.
Zich bedienen van die 'scherpte' of
'snijding'.

Aanhoudende en van van verschillende
punten komende klanken vormen te zamen
een klank-beeld, dat voortduurt.

De mogelijkheid verliezen 2 overeen-
komstige dingen te herkennen-2 kleu-
ren, 2 kanten, 2 hoeden, 2 vormen,
of zo. Tot de onmogelijkheid komen
om een indruk naar een overeenkomstige
indruk in het visuele geheugen
over te brengen. Zelfde mogelijkheid
met geluiden.

De ironie van de bevestiging: ver-
schillen met de ironie van de ontken-
ning, die alleen van het lachen afhan-
kelijk is.

Beramen voor een toekomstig moment
(die dag, die datum, die minuut)-
"een readymade van een inscriptie
voorzien".
- De readymade zou vervolgens gezocht
kunnen worden (met alle uitstel).
Belangrijk is dus de tijdsduur, deze
momentopname als het uitspreken van
een redevoering ter gelegenheid van
't geeft niet wat maar op dat uur.
Het is een soort rendez-vous.
Datum, minuut en uur natuurlijk op

de readymade aanbrenge, als in-
lichtingen.

Zich van een Rembrandt bedienen als
strijkplank.

Een readymade maken van een doosje,
dat iets bevat, hetgeen door het ge-
luid onherkenbaar is en de doos
dichtsolderen. In de halve readymade
reeds blaadjes koper en een kluwen
touw gestopt (Tierelier).

Een ziek schilderij of een zieke
readymade maken.

Het aantal readymades per jaar be-
perken.

Toeval in blik.

Indien een horizontale draad van een
meter lengte van een meter hoogte op
een horizontaal vlak valt vervormt
zij zich willekeurig en geeft een
nieuwe figuur van de eenheid der
lengte.

Ministerie van toevalligheden.

Departement

(of liever):

Regime van het toeval.

Een tekst, 3 keer door 3 personen op
3 verschillende partituren te herha-
len, op muziek gezet door verschillende
uit een hoed genomen noten.

Dit is de richting waarin de kunst
zich moet bewegen: naar een intellectu-
ele expressie in plaats van een dier-
lijke expressie. Ik ben misselijk van
de uitdrukking "bête comme un peintre"
- zo stom als een schilder.
(1946).

Een apparaat om de kleine verspilde
energieën te gebruiken als:

de overmaat aan druk op een lichtknop-
je.
het uitlazen van rook van tabak.
de druk van haar, lijfhaar en nagels.
de val van urine en uitwerpselen.
de bewegingen van angst, verwondering,
verveling, woede en lachen.
de val van tranen.
de demonstratieve gebaren van handen,
voeten en tics.
hardvochtige blikken.
de armen die van het lichaam vallen.
het uitrekken, het geeuwen, het niezen,
het gewone spuwen en het bloed spuwen.
het overgeven.
de ejaculatie.
de weerbarstige haren.

(zie bl. 13)

het snurken.
het bezwijmen.
het fluiten, het zingen.
het zuchten, enz.

Ik dwing mij om mijzelf tegen te
spreken om te vermijden, dat ik mijn
smaak volg.

Faire un tableau de *hasard heureux ou malheureux*

Contre le service militaire obligatoire: un « *éloignement* » de chaque membre, du cœur et des autres unités anatomiques; chaque soldat ne pouvant déjà plus revêtir un uniforme, son cœur alimentant *téléphoniquement* un bras éloigné, etc.
voir

On peut regarder voir;

On ne peut pas entendre entendre.

Établir une société dont l'individu ait à payer l'air qu'il respire (compteurs d'air); emprisonnement et air raréfié, en cas de non paiement, simple asphyxie au besoin (couper l'air).

à condition que (?)

La brique ordinaire rassasie le nœud. to be tired of.

Les lames de rasoir qui coupent bien et les lames de rasoir qui ne coupent plus.

Les premières ont du « coupage » en réserve. Se servir de ce « coupage » ou « coupaison ».

Sons durant et partant de différents points et formant une sculpture sonore qui dure.

Perdre la possibilité de reconnaître 2 choses semblables - 2 couleurs, 2 dentelles, 2 chapeaux, 2 formes quelconques. Arriver à l'impossibilité de mémoire visuelle suffisante pour transporter d'un semblable à l'autre l'empreinte en mémoire.

- Même possibilité avec des sons.

L'ironisme d'affirmation: différences avec l'ironisme négateur dépendant du rire seulement.

En projetant pour un moment à venir (tel jour, telle date, telle minute),
"d'inscrire un *readymade*".

- Le *readymade* pourra ensuite être cherché (avec tous délais). L'important alors est donc cet horlogisme, cet instantané, comme un discours prononcé à l'occasion de n'importe quoi mais à *telle heure*. C'est une sorte de rendez-vous.
- Incrire naturellement cette date, heure, minute, sur le *readymade*, comme *renseignements*.

Se servir d'un Rembrandt comme planche à repasser.

Faire un readymade avec une boîte enfermant quelque chose irreconnaissable au son et souder la boîte.

Fait déjà dans le semi Readymade en plaques de cuivre et pelote de corde.

Faire un tableau malade ou un Readymade malade.

Limiter le nombre de readymades par année (?)

Du hasard en conserve.

– Si un fil droit horizontal d'un mètre de longueur tombe d'un mètre de hauteur sur un plan horizontal en se déformant *à son gré* et donne une figure nouvelle de l'unité de longueur.

Ministère des coïncidences.

Département (ou mieux) :

Régime de la coïncidence

Texte à répéter 3 fois par 3 personnes sur 3 partitions différentes composées de notes tirées au sort d'un chapeau.

Voilà la direction que doit prendre l'art: l'expression intellectuelle, plutôt que l'expression animale. J'en ai assez de l'expression "bête comme un peintre". (1946).

Transformateur destiné à utiliser les petites énergies gaspillées comme:

l'excès de pression sur un bouton électrique.

l'exhalaison de la fumée de tabac.

la poussée des cheveux, des poils et des ongles. la

chute de l'urine et des excréments.

les mouvements de peur, d'étonnement, d'ennui, de colère.

la chute des larmes.

les gestes démonstratifs des mains, des pieds, les tics.

regards durs.

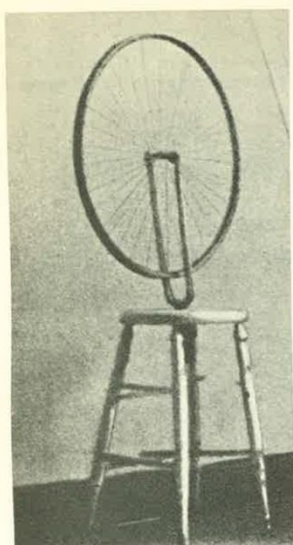
les bras qui en tombent du corps.

l'étirement, le baillement, l'éternuement. le

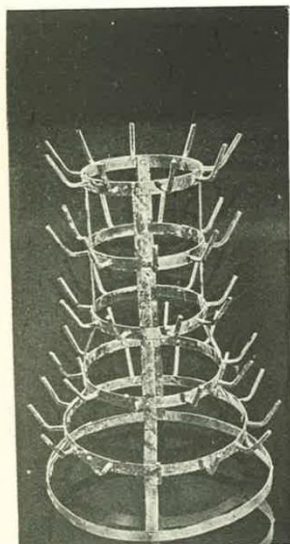
crachement ordinaire et de sang.

les vomissements.
l'éjaculation.
les cheveux rébarbatifs,
le bruit de mouchage, le ronflement.
l'évanouissement.
le siffilage, le chant. les
soupirs, etc. .

Je me force à me contredire pour éviter de suivre mon goût.

Roue de bicyclette (1913)
(Fietswiel)

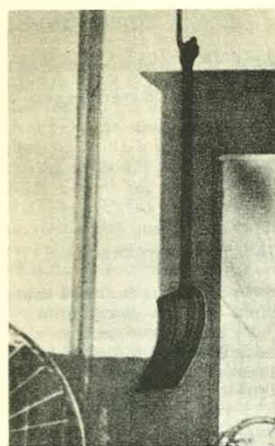
Porte-bouteilles (1914)
(Flessenrek)

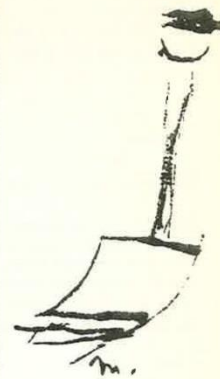
Fountain (1917)
(Urinoir)

2

In advance of the broken
arm (1915)
(Sneeuwschep)

4 Ready-mades, 1964

MARCEL DUCHAMP: 4 READY-MADES, 1964

Marcel Duchamp koos in 1913 een fietswiel tot kunstwerk: "Roue de bicyclette". Hij noemde deze keus uit de werkelijkheid een ready-made: "objet usuel promu à la dignité d'objet d'art par le simple choix de l'artiste". Later benoemde hij nog andere voorwerpen uit zijn dagelijkse omgeving tot kunst (o. a. een flessenrek, een urinoir, een sneeuwschep), maar hij heeft het aantal ready-mades toch beperkt gehouden. Hij schreef dan ook: "limiter le nombre des ready-mades par année (?)". In 1923 gaf hij het schilderen definitief op door zijn grote glasschildering "La mariée mise à nu par ses célibataires, même" onafgemaakt te laten. Duchamp maakte daarna nog wel een paar ready-mades, als laatste in 1957 "Eau et gaz à tous les étages", een emaille bord dat men vroeger op ongemeubileerde huizen kon zien, en waarvan een typografische benadering in dit nummer van BBB is te vinden.

Het is bekend, dat Duchamp op het ogenblik door zijn humor en het gebruik van elementen, die vroeger in de schilderkunst werden gediscrimineerd, als de grote voorloper van het Nieuw Realisme wordt beschouwd. Een grote overzichtstentoonstelling van zijn werk was deze zomer in de Galerie Schwarz in Milaan en is het komend voorjaar in het Haags Gemeentemuseum te zien. "Ready-mades, etc. 1913-1964" heet de tentoonstelling en er hoort een boek bij, dat dezelfde titel heeft en al in Amsterdam is te krijgen. *)

In dit boek zet Duchamp m. i. op magistrale wijze een punt achter zijn werk. Duchamp heeft zijn bekendste ready-mades na meer dan 40 jaar n.l. getekend. Door dit gebaar maakt hij als het ware een reuze-zwaai, die zijn hele oeuvre, dat toch al door de relativiteit wordt gekenmerkt, op losse schroeven zet. De cirkel is rond. Men moet niet denken dat een tot kunst gekozen voorwerp niet getekend kan worden. De nu 77-jarige Marcel Duchamp heeft het zelf bewezen.

K. Schippers

*) Walter Hopps, Ulf Linde en Arturo Schwarz: Marcel Duchamp Ready-mades, etc. (1913-1964) Paris, le terrain vague, zonder jaartal (1964) blz. 90.

3

MARCEL DUCHAMP: 4 READYMADES, 1964

K. Schippers trad. Judith Wambacq

En 1913, Marcel Duchamp élit une roue de bicyclette au rang d'œuvre d'art, *Roue de bicyclette*. Il appelle cette sélection dans la réalité un ready made, « objet usuel promu à la dignité d'objet d'art par le simple choix de l'artiste ».

Plus tard, il promeut œuvres d'art d'autres objets de son environnement quotidien (entre autres, un porte-bouteille, un urinoir, une pelle à neige), mais il s'en tient néanmoins à un nombre restreint de ready mades. Il écrit « limiter le nbr de rdymades par année (?) »

En 1923, il renonce définitivement à la peinture en laissant sa peinture sur verre *La mariée mise à nu par ses célibataires, même* inachevée. Après, il choisit encore quelques ready mades, le dernier en 1957, *Eau et gaz à tous les étages*, plaque en émail qui ornait les immeubles de l'époque. On retrouve une transcription typographique approximative de cette plaque dans ce numéro de *BBB*.

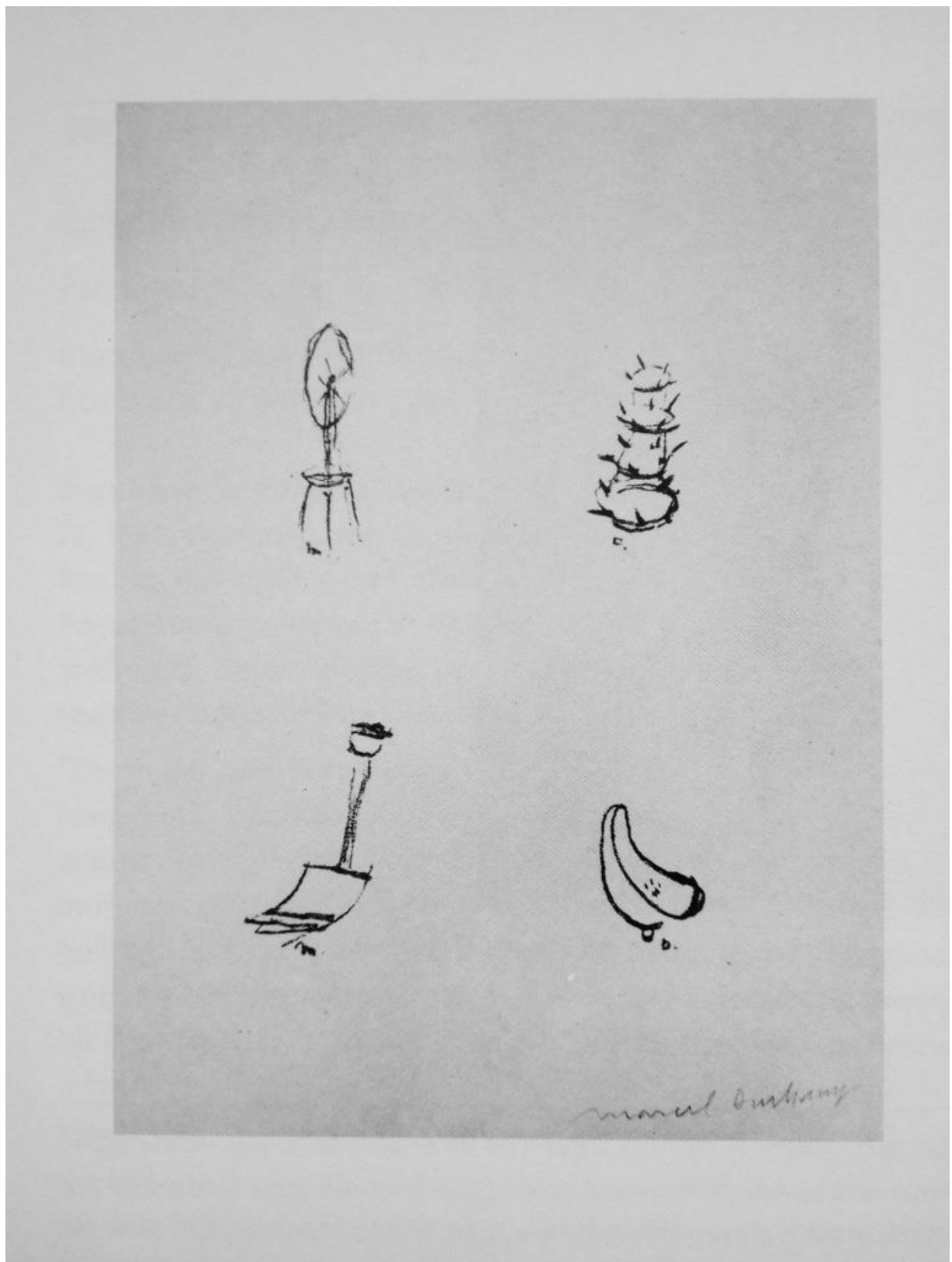
On sait qu'à présent, Duchamp est considéré comme le grand précurseur du Nouveau Réalisme par son usage de l'humour et d'autres éléments qui faisaient alors l'objet d'une discrimination dans la peinture.

Cet été, on a pu voir une grande rétrospective de son œuvre à Milan, à la Galerie Schwarz, qui sera montrée au musée municipal de La Haye au printemps de l'année prochaine. L'exposition est intitulée *Ready-mades, etc. 1913-1964* et est accompagnée d'un livre éponyme déjà disponible à Amsterdam.*)

Dans ce livre, je crois que Duchamp met un point final à son travail de manière magistrale : après plus de 40 ans, Duchamp présente des dessins de ses ready mades les plus connus. Ce geste implique pour ainsi dire un revirement énorme qui remet en question tout son œuvre, lequel se distinguait déjà par sa relativité.

La boucle est bouclée. Il ne faut pas croire qu'un objet promu au rang d'œuvre d'art ne peut pas être dessiné. Marcel Duchamp, aujourd'hui âgé de 77 ans, l'a lui-même prouvé.

*) Walter Hopps, Ulf Linde et Arturo Schwarz, *Marcel Duchamp Ready-mades, etc. 1913-1964*, Paris, Le terrain vague, 1964.

Marcel Duchamp, *Four Readymades*, litho, 32 x 23,2 cm., 1964.